

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA ORAZ SPRAWDZANIA UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ JĘZYK ANGIELSKI I NIEMIECKI KLASY I-VIII

1. Sprawdzaniu podlegają wiedza i umiejętności z zakresu:

- a. Sprawności receptywne: rozumienia ze słuchu, czytania ze zrozumieniem.
- b. Sprawności produktywne: mówienia, pisania.

Uczniowie otrzymują wymagania na stopnie szkolne na pierwszych zajęciach w danym roku szkolnym.

Uczeń zostaje zapoznany z przedmiotowymi zasadami oceniania na początku roku szkolnego. Celem oceny ucznia jest motywowanie go do nauki, wdrażanie do systematycznej pracy, obserwowanie i wspieranie jego rozwoju oraz informowanie uczniów i ich rodziców o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie. Uczeń powinien być oceniany systematycznie przez cały okres nauki. Kontrola i ocena stopnia opanowania materiału obejmuje materiał, który został opracowany na lekcjach. Ocenę semestralną wystawia się na podstawie ocen częściowych zdobytych w czasie całego semestru. Ocena klasyfikacyjna końcoworoczna wystawiona jest w oparciu o obie oceny semestralne. Uczniowi przysługuje odwołanie od oceny semestralnej lub końcoworocznej. Ustala się następującą ważność różnych form aktywności ucznia na lekcjach języka angielskiego i niemieckiego: pisemny sprawdzian wiadomości, odpowiedź ustna, kartkówka, aktywność na zajęciach, praca domowa, inne (np. plakat, projekt, referat). Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 5 ocen. Uczeń na pierwszej lekcji po nieobecności w szkole może nie być przygotowany, jeżeli nieobecność związana była z chorobą lub innymi sytuacjami losowymi, które go usprawiedliwiają. Dwa razy w ciągu semestru uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (brak zeszytu, ćwiczeń, podręcznika oraz pracy domowej) bez podawania przyczyny z wyjątkiem zapowiadanych wcześniej prac pisemnych lub kartkówek. Nieprzygotowanie powinno być zgłoszone na początku lekcji. Nie ma możliwości poprawiania ocen na dwa tygodnie przed klasyfikacją. Uczeń mający kłopoty z opanowaniem materiału może zwrócić się do nauczyciela w celu ustalenia formy wyrównania braków lub pokonania trudności. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym powinny się znajdować zapisy tematów, notatki, zapisy poleceń ustnych i pisemnych prac domowych. Zeszyt powinien być prowadzony systematycznie. Uczeń w przypadku nieobecności w szkole powinien zeszyt uzupełnić. Uczeń pracujący szybciej niż klasa może poprosić o dodatkowe zadania. Za każdą taką formę aktywności na lekcji lub w domu może uzyskać ocenę. W przypadku dłuższej nieobecności usprawiedliwionej przez rodziców, terminy sprawdzenia wiadomości są uzgadniane z nauczycielem. Uczeń otrzymuje określony limit czasu na uzupełnienie braków i nie może być zwolniony z opanowania niektórych partii materiału.

1. Test:

- a. W ciągu roku szkolnego – 4- 6 testów.
- b. Testy zapowiedziane są z tygodniowym wyprzedzeniem oraz zapisywane w dzienniku.
- c. Ocenianie prac następuje w ciągu dwóch tygodni.
- d. Ocena jest jawna, a uczniowie i rodzice mają prawo obejrzenia pracy na terenie szkoły.
- e. Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać testu lub kartkówki w określonym terminie, wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub w terminie ustalonym z nauczycielem.
- f. Nie ocenia się ucznia po dłuższej, usprawiedliwionej nieobecności w szkole. Uczeń ma obowiązek zgłosić taki fakt nauczycielowi.

g. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną, dopuszczającą lub dostateczną z testów w ciągu dwóch tygodni od momentu otrzymania ocenionej pracy (tylko jeden raz) na ocenę max. „5”. Kartkówkę nie można poprawiać.

h. Uczniowie o obniżonych wymaganiach edukacyjnych i kształceniu specjalnym piszą inny (treściowo i gramatycznie) sprawdzian dostosowany do ich umiejętności umożliwiający im zdobycie pozytywnej oceny.

i. Jeżeli uczeń zachowuje się niewłaściwie podczas prac kontrolnych (ściąga, zagląda do pracy kolegi) wtedy uzyskana ocena zostaje obniżona o jeden stopień. Jeżeli uczeń nie zwraca uwagi na kolejne upomnienia nauczyciela dotyczące jego zachowania (ściąga w dalszym ciągu) otrzymuje wówczas ocenę niedostateczną.

Gdy zostaje wystawiona proponowana ocena półroczna i roczna uczeń nie może poprawiać testów, których wcześniej nie chciał poprawiać mimo tego, że miał taką szansę.

Kryteria oceniania testów/sprawdzianów i kartkówek:

poniżej 40 % pkt – niedostateczny

40 – 54 % pkt – dopuszczający

55 – 70 % pkt - dostateczny

71 – 85 % pkt – dobry

86 – 95 % pkt – bardzo dobry

96-100% pkt - celujący

Tabela ilości wykonywanych zadań w skali procentowej oraz sposobu ich oceniania dla uczniów o kształceniu specjalnym: Ilość wykonanych zadań procentowo

Ocena 90%-100%

79%-80% 5

60%-78% 4

40%-59% 3

25%-39% 2

0%-24% 1

2. Inną formą sprawdzania wiedzy są:

a. Kartkówki ze słówek zawierające słownictwo z danego działu – zapowiedziane z trzydniowym wyprzedzeniem (1-2 w całym dziale)

b. Kartkówki z trzech ostatnich lekcji – niezapowiedziane.

c. Odpowiedź ustna (1 w całym dziale).

d. Zadania domowe uzupełniające treściowo tematykę lekcyjną.

e. Wiersze lub piosenki.

f. Projekty.

3. Dodatkową formą oceniania są też:

a. Minusy za nieprzygotowanie do zajęć (brak podręcznika lub zeszytu) lub brak zadania domowego – 3 minusy = ocena niedostateczna

b. Plusy za aktywność na zajęciach (częste zgłaszanie się i wypowiedzanie na temat lekcyjny) oraz za przygotowanie dodatkowych pomocy do lekcji lub zadań podwyższających umiejętności ucznia – 5 lub 10 plusów = ocena b. dobra.

4. Wymagania edukacyjne.

1. Ocena celująca Uczeń może otrzymać ocenę celującą (jako ocenę semestralną) z języka angielskiego i niemieckiego, jeżeli spełnia następujące kryteria: wykazuje się znajomością bieżącego materiału na oceną bardzo dobrą; jest systematyczny i zawsze odrabia zadania domowe; bierze czynny udział w lekcji i jest zawsze do niej przygotowany; testy zalicza na ocenę celującą; wykazuje się znajomością materiału, potrafi bezbłędnie zastosować wiedzę w wypowiedzi ustnej i pisemnej; bierze udział w konkursach i olimpiadach językowych (szkolnych i międzyszkolnych); rozwiązuje zadania dodatkowe na ocenę celującą;

2. Ocena bardzo dobra

a) sprawność czytania płynne czytanie ze zrozumieniem dłuższych i bardziej złożonych tekstów i dialogów; globalne i szczegółowe rozumienie tekstu czytanego; skuteczność czytania niezależna od formy, stylu, języka komunikatu; wyodrębnianie żądanych informacji a także określanie myśli przewodniej tekstu i/lub jego fragmentów;

b) sprawność mówienia płynne mówienie z zastosowaniem prawidłowej wymowy i zróżnicowanych struktur gramatycznych; naturalne tempo, komunikat spójny i czytelny; bezbłędny wybór formy i stylu wypowiedzi; generowanie różnorodnych komunikatów w szerokim spektrum tematycznym i różnorodnych sytuacjach;

c) sprawność rozumienia ze słuchu efektywny odbiór zróżnicowanych pod względem formy, treści i języka komunikatów; wyodrębnianie w wysłuchanym komunikacie zarówno głównej idei wypowiedzi, jak również żądanych informacji; rozumienie globalne i szczegółowe wypowiedzi rodzimych użytkowników języka, również w niesprzyjających warunkach odbioru;

d) sprawność pisania formułowanie rozbudowanej, bogatej leksykalnie i poprawnej gramatycznie wypowiedzi pisemnej, o czytelnej i wyważonej kompozycji i spójnej strukturze logicznej; poprawna ortografia i interpunkcja; umiejętność wyrażania zarówno własnych opinii jak i przytaczania i interpretowania zdarzeń, przy zachowaniu jednolitej stylistyki, adekwatnej do formy, celu i tematu wypowiedzi;

3. Ocena dobra

a) sprawność czytania poprawne czytanie tekstów ze zrozumieniem umiejętność przewidywania i określania zarówno przedmiotu jak i treści komunikatu; wyodrębnianie myśli przewodniej całego komunikatu i poszczególnych jego części; poprawne określanie formy i funkcji komunikatu;

b) sprawność mówienia mówienie z zastosowaniem prawidłowych zasad wymowy i gramatyki, błędy językowe nieznacznie zakłócają komunikację; tempo zbliżone do naturalnego; formułowanie własnych wypowiedzi na tematy z życia codziennego i innych zjawisk społecznych; poprawny wybór formy i stylu wypowiedzi;

c) sprawność rozumienia ze słuchu efektywny odbiór zróżnicowanych pod względem formy, treści i języka komunikatów, tematycznie i językowo korespondujących z materiałem nauczania;

globalne rozumienie wypowiedzi rodzimych użytkowników języka; prawidłowe określanie formy wysłuchanej wypowiedzi;

d) sprawność pisania formułowanie wypowiedzi pisemnej poprawnej gramatycznie i leksykalnie; sporadyczne błędy nie zakłócają odbioru komunikatu; umiejętność wyrażania własnej opinii; budowanie wypowiedzi zgodnie z opanowanym modelem; umiejętność zbudowania poprawnego komunikatu pisemnego spełniającego warunek określonego limitu słów w określonym limicie czasu;

4. Ocena dostateczna

a) sprawność czytania poprawne czytanie tekstów o mniejszym stopniu trudności, ze zrozumieniem podstawowych informacji zawartych w tekście; tendencja do dosłownego tłumaczenia tekstu; poprawne określanie formy i funkcji czytanego komunikatu;

b) sprawność mówienia poprawne mówienie z uwzględnieniem zasad właściwej wymowy zapewniających zrozumienie wypowiedzi (dopuszczalne błędy językowe nie zakłócające rozumienia); tempo wypowiedzi wolne, zdania proste; właściwa reakcja językowa na prostą wypowiedź rozmówcy; formułowanie krótkich wypowiedzi na określone tematy z życia codziennego (wybór prawidłowego stylu wypowiedzi stanowi problem);

c) sprawność rozumienia ze słuchu określanie ogólnego sensu wypowiedzi; wyodrębnianie informacji występujących w zrozumiałych kontekstach i wyrażonych zrozumiałym językiem;

d) sprawność pisania formułowanie prostych wypowiedzi pisemnych (tendencja do dotwarzania modelu); błędy językowe nieznacznie zakłócają odbiór;

5. Ocena dopuszczająca wiadomości i umiejętności w zakresie czytania, mówienia, rozumienia ze słuchu i pisania na poziomie minimalnym, umożliwiające zdobywanie dalszej wiedzy; uczeń wykazuje niewielką samodzielność, jego wiedza jest odtwórcza, podejmuje jednak skuteczne próby opanowania materiału;

6. Ocena niedostateczna uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności nawet na poziomie minimalnym, popełnia rażące błędy językowe, a jego baza leksykalna uniemożliwia porozumiewanie się w języku obcym.

5. Informowanie uczniów i rodziców o wymaganiach i postępach.

a. Szczegółowe wymagania z przedmiotu w zakresie wiadomości i umiejętności są uczniom przedstawiane na bieżąco na lekcjach.

b. Każda ocena jest jawna i uzasadniona.

c. Oceny zdobywane przez uczniów są odnotowywane na bieżąco w dzienniku elektronicznym.

d. O przewidywanej ocenie rocznej lub semestralnej uczeń zostaje poinformowany najpóźniej na tydzień przed wystawieniem stopnia.

e. O grożącej ocenie niedostatecznej rodzice zostają poinformowani na miesiąc przed konferencją klasyfikacyjną.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Dostosowanie wymagań edukacyjnych następuje na podstawie:

1. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz ustaleń zawartych w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym;
2. orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania;
3. opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się;
4. innej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, wskazującej na potrzebę takiego dostosowania;
5. rozpoznania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia dokonanego przez nauczycieli i specjalistów (dotyczy uczniów objętych w szkole pomocą psychologiczno - pedagogiczną);
6. opinii lekarza o ograniczonych możliwościach wykonywania przez ucznia określonych ćwiczeń fizycznych na zajęciach wychowania fizycznego.

Dostosowanie wymagań:

- powinno dotyczyć głównie form i metod pracy z uczniem, zdecydowanie rzadziej treści nauczania —
- nie może polegać na takiej zmianie treści nauczania, która powoduje obniżanie wymagań wobec uczniów z normą intelektualną —
- nie oznacza pomijania haseł programowych, tylko ewentualne realizowanie ich na poziomie wymagań koniecznych lub podstawowych —
- nie może prowadzić do zejścia poniżej podstawy programowej, a zakres wiedzy i umiejętności powinien dać szansę uczniowi na sprostanie wymaganiom kolejnego etapu edukacyjnego

UCZNIOWIE O INTELIGENCJI NIŻSZEJ NIŻ PRZECIĘTNA

Ogólne zasady postępowania z uczniem o inteligencji niższej niż przeciętna:

- Omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności
- pozostawianie więcej czasu na jego utrwalenie
- podawanie poleceń w prostszej formie
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych
- wolniejsze tempo pracy
- odrębne instruowanie dzieci
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

JĘZYKI OBCE

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- zmniejszanie ilości słówek do zapamiętania;
- pozostawianie większej ilości czasu na ich przyswojenie;
- odpytywanie po uprzedzeniu, kiedy i z czego dokładnie uczeń będzie pytany;
- wymagania w wypowiedzaniu się na określony temat ograniczyć do kilku krótkich, prostych zdań.

UCZNIOWIE SŁABOWIDZĄCY

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- właściwe umiejscowienie dziecka w klasie: —
 - * zapobiegające odbłaskowi pojawiającemu się w pobliżu okna, —
 - * zapewniające właściwe oświetlenie oraz widoczność, —
 - * umożliwiające dogodny dostęp do tablicy (możliwość łatwego podejścia, gdy uczeń nie rozpoznaje pisma ze swojego miejsca);
- podawanie modeli i przedmiotów do obejrzenia z bliska;
- udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej;
- ograniczanie wszelkich błyszczących powierzchni o niepożądanym odbłasku;
- unikanie podczas zapisów na tablicy innych kolorów kredy niż biały i żółty;
- zachęcanie ucznia do korzystania z przyborów pisarskich o ciemnej, równomiernej kresce;
- zwracanie uwagi na szybką męczliwość dziecka związaną ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań
- ograniczenie wymagań w zakresie kaligraficznym;
- korzystanie z map o mniejszej ilości szczegółów; przy demonstracji map, plansz i tablic z rysunkami, diagramami, schematami i tabelami zwracanie uwagi na ich czytelność, tzn. czy są one odpowiedniej wielkości, narysowane odpowiedniej grubości liniami, z odpowiednim kontrastem barwnym i kontrastem w stosunku do tła;
- częste zadawanie pytania- „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych; - słowne objaśnianie wszystkiego co ma zrobić uczeń, aby w pełni mógł uczestniczyć w zajęciach.

UCZNIOWIE SŁABOSŁYSZĄCY

- zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla dziecka w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust;
- umożliwienie dziecku odwracania się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi;
- mówienie do dziecka wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikanie gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji;
- dbanie o spokój i ciszę w klasie, eliminowanie zbędnego hałasu w czasie zajęć;
- upewnianie się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez dziecko niedosłyszające. W przypadku trudności zapewnienie mu dodatkowego wyjaśnienia, sformułowania inaczej polecenia, używając prostego, znanego dziecku słownictwa;
- dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia z wadą słuchu, który może mieć trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie (nie jest w stanie słuchać nauczyciela
- co wymaga obserwacji jego twarzy - jednocześnie otworzyć książkę na odpowiedniej stronie i odnaleźć wskazane ćwiczenie);
- w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych i ważniejszych słów, dat na lekcji historii itp.)

- przygotowywanie uczniowi z niedosłuchem planu pracy na piśmie opisującego zagadnienia poruszane na lekcji; aktywizowanie dziecka do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy;
- zwracanie się do dziecka niesłyszącego, zadawanie pytań w celu zmobilizowania go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwienia mu lepszego zrozumienia tematu;
- czytanie lektury z pomocą rodziców lub czytanie tylko wskazanego rozdziału (dla ułatwienia zrozumienia treści, nauczyciel może podać pytania pomocnicze, na które dziecko powinno przygotować odpowiedzi – czytając wcześniej lekturę);
- stosowanie ćwiczenia w pisaniu ze słuchu tylko wyrazów lub zdań, wcześniej z dzieckiem utrwalonych, w oparciu o znane mu słownictwo. Jeżeli pisanie ze słuchu sprawia dziecku niedosłyszącemu duże trudności można je zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu.

Mogą to być ćwiczenia polegające na : —

- * układaniu zdania z podanej rozsypanki wyrazowej do treści obrazka; —
- * przepisywaniu zdań z uzupełnieniem „luk” odpowiednimi wyrazami; —
- * porządkowaniu loteryjki gramatyczno - ortograficznej z utrwaleniem znanych zasad pisowni i zwrotów gramatycznych – dobieraniem odpowiednich wyrazów, uwzględniając ich rodzaj, osobę, liczbę; •
- nie uwzględnianie przy ocenie prac pisemnych dziecka błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy (błędy mogą stanowić dla nauczyciela podstawę, do podjęcia z dzieckiem dalszej pracy samokształceniowej i korekcyjnej oraz ukierunkowania rodziców do dalszej pracy w domu); •
- ocenianie błędów w pisowni w formie opisowej, udzielając dziecku wskazówek do sposobu ich poprawienia; wydłużanie czasu na opanowanie koniecznych i podstawowych wiadomości zawartych w programie nauczania;
- przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

UCZNIOWIE Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ:

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- postrzeganie konkretnego ucznia bez presji wymogów programowych, z założeniem, że obowiązująca jest podstawa programowa, a nie wybrane przez nauczycieli programy nauczania;
- zredukowanie do niezbędnego minimum tematyki o wysokim stopniu abstrakcji;
- nauczanie oparte na konkretach, ciągle odwoływanie się do doświadczenia dziecka - stosowanie metod poglądowych:
 - umożliwianie korzystania z różnorodnych pomocy dydaktycznych (plakaty, plansze, kalkulator)
 - * wykorzystywanie zasobów multimedialnych, ułatwiających skupienie uwagi; —
 - * jak najczęstsze korzystanie z modeli, konkretów, okazów, przedmiotów możliwych do bezpośredniego poznania, w drugiej kolejności ze słowa mówionego, zaś najrzadziej z tekstu do przeczytania; —
 - * przedstawianie zagadnień na konkretnych przykładach odwołujących się do wydarzeń bliskich dziecku podczas omawiania treści o charakterze abstrakcyjnym, wymagających logicznego myślenia;
 - stosowanie przystępnych instrukcji wykonania zadania - obrazkowej, obrazkowo - słownej, multimedialnej;
 - troska o przystępność języka: instrukcje krótkie, jednoznaczne i zrozumiałe, zwarte i precyzyjne komunikaty słowne;
 - dokładne instruowanie wstępne, ciągle dostarczanie wskazówek w trakcie pracy, stosowanie powtórzeń, ograniczanie instrukcji słownych na rzecz słownopokazowych, ciągła kontrola działań ucznia; - ciągle upewnianie się, czy uczeń rozumie treść zadania;
 - stosowanie metod i oddziaływań na ucznia, które spowodują jego rzeczywiste zainteresowanie zadaniem, np. przygotowanie krótkich tekstów do czytania (z wyraźnym oznaczeniem najważniejszych fragmentów) tworzenie map myśli jako sposób notowania treści lekcji;
 - opracowanie zindywidualizowanych materiałów pozwalających uczniowi na wielostronne przyswajanie treści edukacyjnych w sposób interesujący i dostosowany do jego preferencji;
 - ułatwianie dziecku wykonanie zadania i opanowanie danej umiejętności poprzez dzielenie jej na etapy; - rozwijanie strategii pamięciowych ucznia oraz kompensowanie braków w tym zakresie (np. nauka tworzenia

notatek obrazkowych przedstawiających sekwencje niezbędnych kroków do rozwiązania zadania, określających elementy pracy, którą należy przygotować);

- wykorzystywanie umownych znaków porządkujących pracę na lekcji, np. kolorowe karteczki, symbole (piktogramy), a także możliwe do wykorzystania symboliczne rysunki z systemów komunikacji alternatywnej;

- włączanie ucznia do prac na terenie klasy, szkoły - zwłaszcza takich, w których może osiągać sukcesy, jak np. pełnienie różnych dyżurów, wykonywanie prac porządkowych, prace ogrodnicze, prowadzenie hodowli i inne;

- umożliwianie pracy w małych grupach, korzystania ze wsparcia i kompetencji kolegów;

- stosowanie zasady stopniowania trudności - rozpoczynanie od rzeczy prostych; praca dydaktyczna, polegająca przede wszystkim na nauczaniu czynnościowym, opartym na działaniu ucznia, jego aktywności, zaangażowaniu, przeżywaniu, odkrywaniu i poznawaniu;

- większy nacisk na ćwiczenia w mówieniu, mające zastosowanie w sytuacjach dnia codziennego niż na ćwiczenia w pisaniu;

- w odniesieniu do uczniów w młodszym wieku szkolnym położenie dużego nacisku na dostarczanie im jak największej ilości doświadczeń z zakresu manipulowania przedmiotami, porównywania, przeliczania konkretów, orientacji w przestrzeni w celu ułatwienia nabywania umiejętności matematycznych;

- ukazywanie związku między wiedzą nabywaną podczas zajęć, a jej praktycznym wykorzystywaniem w różnych sytuacjach życia codziennego;

- stwarzanie sytuacji pozwalających na systematyczne powtarzanie opanowanych umiejętności; wydłużenie czasu pracy lub skracanie zadań do niezbędnych elementów;

- przygotowywanie dla ucznia sprawdzianów o niższym stopniu trudności, akcentujących umiejętności praktyczne;

- zindywidualizowanie sposobu i kryteriów oceniania ucznia;

- zwracanie głównej uwagi na postęp, a nie wyłącznie efekty;

- branie pod uwagę możliwości ucznia, jego ograniczeń, zainteresowań, właściwego dla niego tempa pracy;

- wzmacnianie u ucznia poczucia własnej wartości w czasie zajęć w grupie i indywidualnych rozmów.

UCZNIOWIE Z AUTYZMEM

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- zminimalizowanie lub całkowite wyeliminowanie elementów rozpraszcających;

- posadzenie ucznia blisko nauczyciela;

- zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);

- opracowanie planu codziennych zajęć i każdorazowe zapoznanie z nim ucznia;

- wcześniejsze informowanie o zmianach np. w rozkładzie zajęć lekcyjnych, uprzedzanie o zastępstwach na lekcjach, wyjściach, wizytach nowych osób. Informowanie, w jaki sposób trzeba się zachować w nowej sytuacji;

- wyraźne zaznaczenie końca określonej aktywności, zabawy, zadania, zanim przejdzie się do następnych;

- kierowanie poleceń indywidualnie do dziecka (zwracanie się do niego po imieniu; właściwe używanie zaimków osobowych Ja i Ty);

- podczas rozmowy używanie prostego i jednoznacznego języka; wyjaśnianie metafor i przenośni, wyrazów bliskoznacznych, żartów lub dowcipów użytych podczas prowadzenia lekcji; popieranie informacji słownej gestami, mimiką;

- uzupełnianie rysunkiem, zdjęciem, filmem lub modelem przekazywanych podczas lekcji treści abstrakcyjnych;

- w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych;

- dzielenie trudniejszego lub dłuższego zadania na kilka części;

- sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań: Co się wydarzyło? Gdzie? Kiedy? Dlaczego? itp.;

- dostosowywanie pomocy dydaktycznych i treści zadań do zainteresowań ucznia (np. obliczanie różnicy czasu na podstawie rozkładów jazdy);

- wykorzystywanie wąskich zainteresowań i fachowej wiedzy ucznia podczas prowadzenia lekcji;

- w sytuacji wzburzenia lub zdenerwowania umożliwienie pobytu w spokojnym, cichym miejscu np. bibliotece, gabinecie pedagoga;
- ignorowanie i niereagowanie na zachowania prowokacyjne (np. płacz, plucie, krzyk). Dziecko powinno wykonać wyznaczone zadanie pomimo takich zachowań;
- częste przypominanie o normach i zasadach funkcjonowania społecznego oraz chwalenie i nagradzanie za ich przestrzeganie;
- niezadawanie pytań "dlaczego to zrobiłeś?", ale opisywanie co nam się nie podoba w zachowaniu, czego oczekujemy i nazywanie emocji;
- opracowanie sposobów radzenia sobie z emocjami w kategorii akceptowane - nieakceptowane.

UCZNIOWIE Z ZESPOŁEM ASPERGERA

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- zachowywanie schematu pracy na lekcjach i stałości działań (np. zajmowanie tej samej ławki lub stolika podczas zajęć);
- trzymanie się tego, co jest przewidziane do realizacji. W sytuacji zmiany w planach konieczne jest uspokojenie, wyciszenie i pełne rzetelne uprzedzenie ucznia o planowanych zmianach. Zmiany muszą być wprowadzane uważnie i planowo, ale nie powinno się ich eliminować;
- sukcesywne (nie jednorazowo) zapoznanie ucznia z planem budynku szkolnego - indywidualne oprowadzanie po szkole i wyjaśnianie przeznaczenia pomieszczeń: świetlicy, biblioteki, szatni);
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych);
- zwrócenie uwagi (diagnoza) na możliwą nadwrażliwość ucznia na niektóre bodźce i odpowiednie reagowanie (np. nadwrażliwość słuchowa - zniżanie tonu głosu podczas rozmowy, wzrokowa - tworzenie stonowanych dekoracji w klasie itp.);
- kierowanie poleceń indywidualnie do ucznia, zwracanie się do niego po imieniu;
- robienie przerw między wypowiedzianymi zdaniem, tak by dać uczniowi możliwość ich przetworzenia; powtarzanie polecenia, sprawdzanie stopnia jego zrozumienia;
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia; nieprzekazywanie zbyt wielu informacji, a gdy chodzi o polecenia, to wystarczy jedno, co da pewność jego wykonania przez ucznia (dla pewności, można poprosić, aby opisał je własnymi słowami);
- w razie potrzeby dyskretne zapisywanie (w dużym skrócie i jasnej formie) poleceń dla ucznia (do wykonania w danym dniu) w notesie, który ma na ławce. Jeżeli nie potrafi jeszcze czytać, to warto wprowadzić piktogramy, czyli kolorowe ilustracje przedstawiające czynności do wykonania w danym dniu;
- sprawdzanie zrozumienia czytanego tekstu poprzez zadawanie dodatkowych pytań: Co się wydarzyło? Gdzie? Kiedy? Dlaczego? itp.; - używanie krótkich zdań, prostego i jednoznacznego języka - podawanie jasnych instrukcji;
- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny, popieranie ich tekstem pisanym, obrazem, ilustracją, filmem;
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażeń wieloznacznych. Wyjaśnianie ich za pomocą obrazów albo przeciwieństw np. przyjaźń - wrogość;
- organizowanie zajęć związanych z wyjaśnianiem znaczenia niektórych słów, przysłów, powiedzeń czy metafor;
- w razie potrzeby wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonywanie poszczególnych zadań i prac pisemnych;
- dzielenie zadania na wieloetapowe krótsze części;
- zadawanie krótszych prac domowych w sytuacji, gdy rodzice zgłaszają, że nauka w domu trwa godzinami;
- w miarę możliwości sprawdzanie wiedzy ucznia w formie przez niego preferowanej (np. zamiast śpiewać piosenkę może powiedzieć jej tekst);
- dostosowanie pomocy dydaktycznych i zadań do zainteresowań ucznia (np. obliczanie różnicy czasu na podstawie rozkładu jazdy autobusów);
- wykorzystywanie wąskiej i fachowej wiedzy oraz zainteresowań ucznia podczas prowadzenia lekcji; umożliwianie uczniowi - w określonych sytuacjach, a nie zawsze, kiedy ma na to ochotę - mówienia o swoich pasjach i zainteresowaniach;
- z powodu impulsywności i problemów w czekaniu na swoją kolej odpytywanie ucznia w pierwszej kolejności;

- nie zakładanie, że uczeń nie słucha i nie uczestniczy w toku lekcyjnym jeżeli nie nawiązuje kontaktu wzrokowego, czy też siedzi bokiem do nauczyciela;
- udzielanie uczniowi z ZA dokładnej instrukcji dotyczącej poszczególnych czynności dnia codziennego, aby podołać wszystkim obowiązkom;
- dostrzeganie, nazywanie i chwalenie wszelkich zachowań empatycznych i współczujących; otoczenie ucznia dyskretną opieką, gdyż może się on stać łatwym obiektem zaczepek, prowokacji swoich rówieśników;
- praca nad poprawą u ucznia zachowań nieakceptowanych przez otoczenie; wyjaśnianie, jaką reakcję emocjonalną u odbiorców mogą one wywołać;
- staranie o to, aby uczeń zawsze miał z kim wykonywać zadania grupowe i asymilował się ze środowiskiem w każdej sytuacji: na lekcji, w trakcie przerwy, przebierania się w szatni, w bibliotece, na stołówce czy w czasie wycieczki klasowej;
- dawanie w czasie zajęć dydaktycznych możliwości rozładowywania złości i agresji przy wykorzystaniu akceptowalnych, ustalonych wcześniej metod alternatywnych;
- przed wycieczką szkolną informowanie ucznia o zachowaniach właściwych i pożądanym dla danej sytuacji społecznej (czyli na przykład tego, jak zachować się w teatrze, kinie, muzeum itp.);
- rozwijanie w czasie lekcji umiejętności rozumienia innych ludzi, siebie i sytuacji społecznych oraz norm i wzorów interpersonalnych i kulturowych;
- prowadzenie treningu komunikacji społecznej, zarówno bezpośredniej, czyli naukę komunikowania się z rówieśnikiem, jak i pośredniej, tj. za pomocą listu, telefonu czy Internetu;
- ćwiczenie umiejętności społecznych, czyli: zawierania znajomości, słuchania, pytania, odmawiania, inicjowania rozmowy, dyskusowania, reagowania na krytykę i jej wypowiedzianie, radzenia sobie z uczuciami i ich wyrażania, np. gniewu i rozczarowania, jak również mówienia komplementów.

UCZNIOWIE Z DYSGRAFIĄ

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania wiedzy, a nie treści;
- wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów;
- ograniczenie wymagań w zakresie kaligraficznym;
- jeśli to możliwe dawanie dziecku gotowej notatki z lekcji do wklejenia;
- sprawdzanie prac pisemnych w sposób niekonwencjonalny (np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przeprobać ustnie z tego zakresu materiału; dopuszczenie pisania prac pisemnych drukowanymi literami lub na komputerze.

UCZNIOWIE Z DYSORTOGRAFIĄ

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- dostosowanie wymagań dotyczy formy sprawdzania i oceniania wiedzy z tego zakresu;
- dopuszczanie pisania przez uczniów z dysgrafią sprawdzianów polegających na uzasadnianiu pisowni wyrazów, zamiast klasycznych dyktand;
- ocenianie odrębnie merytorycznej strony pracy pisemnej ucznia i odrębnie poprawności pisowni, odwołując się do jego znajomości zasad ortograficznych (niewpisywanie tej drugiej oceny do dziennika); - zachęcanie i motywowanie ucznia z dysortografią do nauki ortografii i gramatyki (w żadnym wypadku dysortografia nie uprawnia do zwolnienia ucznia z nauki ortografii i gramatyki).

UCZNIOWIE Z DYSLEKSJĄ

JĘZYKI OBCE

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- dawanie łatwiejszych zadań;
- niewywoływanie do natychmiastowej odpowiedzi, dawanie więcej czasu na zastanowienie się i przypomnienie słówek, zwrotów;
- dawanie więcej czasu na opanowanie określonego zestawu słówek;
- w fazie prezentacji leksyki zwolnienie tempa wypowiedzanych słów i zwrotów, a nawet wypowiedzanie ich przesadnie poprawnie;
- objaśnianie nowych wyrazów za pomocą polskiego odpowiednika, w formie opisowej, podania synonimu, antonimu, obrazka, tworzenia związku z nowym wyrazem;
- stosowanie wyobrażenia wyrazu, literowania w zapamiętywaniu pisowni, pisanie palcem na ławce, pisanie ze zróżnicowaniem kolorystycznym liter;
- przy odczytywaniu tekstu przez nauczyciela pozwalanie na korzystanie z podręcznika;
- stosowanie algorytmów w postaci graficznej wykresów, tabeli, rysunków w nauczaniu gramatyki; podczas prezentacji materiału zestawianie zjawisk gramatycznych języka polskiego ze zjawiskami gramatycznymi charakterystycznymi dla języka obcego;
- prowadzenie rozmówek na tematy dotyczące uczniów;
- dawanie więcej czasu na wypowiedzi ustne i prace pisemne;
- liberalne ocenianie poprawności ortograficznej i graficznej pisma;
- ocenianie za wiedzę i wysiłek włożony w opanowanie języka, kładzenie większego nacisku na wypowiedzi ustne.

Opracowanie: Nauczyciele języka angielskiego oraz języka niemieckiego.